

Załącznik ..... 1 .....
do Uchwały Nr. 357/5041/23 .....
Zarządu Województwa Lubuskiego
z dnia 26.09.2023 r.

POROZUMIENIE
na rzecz
ROZWOJU OBSZARU KLUCZOWEGO
w ramach
LUBUSKIEJ INTELIGENTNEJ SPECJALIZACJI
INNOWACYJNY PRZEMYSŁ
pn. Industry4Future
Lubuska Inicjatywa Klastrowa

zawarte w Zielonej Górze w dniu 28.09.2023 ..... pomiędzy:

Województwem Lubuskim z siedzibą w Zielonej Górze, przy ulicy Podgórnej 7 (65-057 Zielona Góra), posiadającym numer NIP: 973-05-90-332, REGON: 970770089, reprezentowanym przez:

Elżbietę Annę Polak - Marszałka Województwa Lubuskiego, zwanym dalej „Województwem”

oraz

podmiotami identyfikującymi się z obszarami kluczowymi w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji (LIS) Innowacyjny przemysł, którzy wyrażą wolę przystąpienia do niniejszego Porozumienia, reprezentowanymi przez Regionalne Centrum Technologii i Wiedzy INTERIOR Sp. z o.o., ul. Inżynierska 8, 67-100 Nowa Sól, NIP: 9252072009, REGON: 080334428, reprezentant: Łukasz Rut – Dyrektor, zwany dalej Liderem Partnerstwa;

niżej podpisani zwani łącznie „Stronami”

Definicje

Przez użyte w niniejszej Umowie skróty i terminy należy rozumieć:

1. LIS – Lubuskie Inteligentne Specjalizacje, tożsame z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami, o których mowa w programie Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027, tj. **Zielona gospodarka, Innowacyjny przemysł oraz Zdrowie i jakość życia**.
2. Partnerstwo – Zrzeszenie podmiotów z województwa lubuskiego, które podpisały list intencyjny w związku z przystąpieniem do konkursu oraz zgłoszeniem propozycji rozwoju inteligentnej specjalizacji, zgodnie z Uchwałą nr 183/2435/21 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia regulaminu konkursu na wybór obszarów kluczowych w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji i Uchwałą nr 288/3978/22 Zarządu Województwa Lubuskiego

z dnia 21 września 2022 r. w sprawie wyboru partnerstw, z którymi przeprowadzone zostaną negocjacje w sprawie podpisania Porozumienia na rzecz rozwoju obszarów kluczowych w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji.

3. Lider Partnerstwa - Podmiot reprezentujący Partnerstwo.
4. B+R – działalność badawczo – rozwojowa.
5. Forum, LFI - Lubuskie Forum Innowacji.
6. Komitet Monitorujący - Komitet Monitorujący program Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027.
7. Grupa LIS – Zespół roboczy powoływany w ramach Lubuskiego Forum Innowacji,
8. Przedsięwzięcia - projekt lub grupa projektów realizowany przez ostatecznego odbiorcę wsparcia, zmierzający do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji. Przedsięwzięcia horyzontalne rozumiane są jako projekty lub grupy projektów, które oprócz ogólnych warunków i kryteriów wyboru projektów do dofinansowania w ramach określonych źródeł finansowania, spełniają dodatkowe warunki § 5 ust.1.

Preambuła

1. Idea inteligentnych specjalizacji jest konstruktywnym impulsem do działania dla poszczególnych regionów i krajów UE w dziedzinie inicjowania badań i rozwoju (B+R). Wybór najbardziej obiecujących, innowacyjnych obszarów opartych na potencjale B+R posiadanym przez województwo lubuskie jest jednocześnie warunkiem *ex-ante* wykorzystania środków finansowych na innowacje w bieżącej perspektywie finansowej, tj. na lata 2021-2027.
2. Lubuskie Inteligentne Specjalizacje wzmocnione o rozwój lokalnych i regionalnych klastrów, w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania, będą stanowiły główny kierunek wsparcia finansowego na innowacje z programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego na lata 2021-2027.
3. Szerokie włączenie partnerów i interesariuszy regionalnych, instytucji otoczenia biznesu, stowarzyszeń branżowych czy organizacji pozarządowych jest istotnym czynnikiem budującym przewagę konkurencyjną regionu. Prowadzony proces i dialog między partnerami wzmocni i zweryfikuje ich kreatywność i kulturę przedsiębiorczości oraz gotowość innowacyjną.
4. Przedsięwzięcia i inicjatywy realizowane w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji są także elementem wzmocnienia polityki regionalnej w zakresie transformacji przemysłowej obejmującej transformację cyfrową oraz transformację energetyczną. Obecna sytuacja geopolityczna na świecie wymusza na regionach i krajach zdecydowane kroki w kierunku działania na rzecz dekarbonizacji oraz uniezależnienia od globalnych dostaw i łańcuchów produkcji. Stąd w szczególności ważne są aktywności zmierzające do rozwoju zielonej gospodarki, innowacyjnego przemysłu oraz zdrowia i jakości życia.
5. Wyjście naprzeciw powyższym wyzwaniom oraz niwelowanie wąskich gardel polityki innowacji regionu jest możliwe jedynie z konsekwentnym poparciem Samorządu Województwa Lubuskiego oraz przy wykorzystaniu silnego zaplecza instytucjonalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.

6. Uchwałą Nr 245/3310/22 z dnia 15 lutego 2022 roku w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego do 2030 roku Zarząd Województwa Lubuskiego określił trzy obszary Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji a następnie w ramach konkursu wyznaczył obszary kluczowe w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji. w dalszej kolejności Samorząd Województwa Lubuskiego postanowił o podjęciu negocjacji z Partnerstwem w celu uzgodnienia i zawarcia niniejszego Porozumienia na rzecz obszarów kluczowych Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji. Negocjacje miały charakter indywidualnych spotkań i warsztatów z przedstawicielami Partnerstwa.
7. Działając w trosce o rozwój województwa lubuskiego i Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji, Samorząd Województwa Lubuskiego widzi potrzebę realizacji dalszych działań mających na celu:
- wykorzystanie potencjałów LIS: **Zielona gospodarka, Innowacyjny przemysł oraz Zdrowie i jakość życia** oraz potrzebę koncentrowania zasobów na najbardziej perspektywicznych kierunkach rozwoju gospodarczego województwa lubuskiego jakimi są obszary kluczowe inteligentnych specjalizacji,
  - konieczność zacieśniania współpracy pomiędzy gospodarką, nauką, administracją a organizacjami pozarządowymi (w ramach współpracy tzw. poczwórnej helisy),
  - realizację ustaleń Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030,
  - potrzebę wypełnienia warunku *ex-ante* oraz jego konsekwentnego utrzymania w związku z uruchomieniem środków finansowych w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w szczególności w zakresie wsparcia projektów B+R i rozwoju infrastruktury badawczej, respektując obowiązujące w ramach nowej perspektywy finansowej zasady i wymagania.
8. Uchwałą Nr: 288/3978/22 z dnia 21 września 2022 roku Zarząd Województwa Lubuskiego wyraził zgodę na zawarcie Porozumień na rzecz rozwoju obszarów kluczowych Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji z zakresu:
- 1) W ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Innowacyjny Przemysł:
    - a. Industry4Future Lubuska Inicjatywa klastrowa: LIDER – Regionalne Centrum Technologii i Wiedzy INTERIOR Sp. z o.o.
    - b. SMART FACTORY 4.0: LIDER – Lubuski Klaster Metalowy
    - c. Rozwój systemów kosmicznych - materiały i technologie ICT: LIDER - Hertz Systems Ltd sp. z o. o.
    - d. Transport, logistyka i pojazdy autonomiczne: LIDER – Damian Hajduk
  - 2) W ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Zielona Gospodarka:
    - a. ZielTrans: LIDER – Centrum Energetyki Odnawialnej Sp. z o.o
    - b. Smart City i IoT - inteligentne zarządzanie zasobami w gospodarce: LIDER – BIOT Sp. z o.o.
  - 3) W ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji Zdrowie i jakość życia:
    - a. Lubuskie Centrum Cyfrowych Technologii Medycznych: LIDER – Perceptus Spółka z o.o.
    - b. InnoFood - żywność wysokiej jakości: LIDER: Uniwersytet Zielonogórski

Po dokonaniu wspólnej oceny wzajemnej dotychczasowej kooperacji Strony uznały, że zachodzi konieczność kontynuacji współpracy w ramach Porozumienia na rzecz obszarów kluczowych Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji, zwanego dalej Porozumieniem.

Strony przyjmują niniejsze Porozumienie i uzgadniają, co następuje:

§1

Funkcje Porozumienia

Porozumienie zawarte zostaje w celach, które zostały określone w Preambule, rozumianych w szczególności jako:

1. Uzgodnienie celów rozwoju obszarów kluczowych w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji oraz priorytetowych kierunków badawczych, odnoszących się do problemów, których rozwiązanie jest kluczowe dla rozwoju danej specjalizacji,
2. Deklaracji Zarządu Województwa Lubuskiego do przedstawienia propozycji kryteriów wyboru projektów Komitetowi Monitorującemu program Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027, których preferencje umożliwią wsparcie przedsięwzięć przyczyniających się do rozwoju Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji,
3. Określenie, na podstawie deklaracji Zarządu Województwa Lubuskiego zasad i form wsparcia poprawiających warunki ramowe dla rozwoju specjalizacji, w tym poprzez promowanie i priorytetowe traktowanie uzgodnionych przedsięwzięć o oddziaływaniu horyzontalnym, przynoszących istotne korzyści całej specjalizacji,
4. Zintensyfikowanie i pogłębienie współpracy na rzecz rozwoju Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji w szczególności pomiędzy przedsiębiorcami a podmiotami reprezentującymi sektor nauki w przedmiocie wspólnego rozwijania unikalnych technologii, produktów, usług, a także pomiędzy nimi a jednostkami samorządu terytorialnego.

§2

Umocowanie Stron

1. Strony niniejszego Porozumienia precyzują, iż:
  - a) Zarząd Województwa Lubuskiego, działający w imieniu Województwa, podejmuje uzgodnienia w sprawach, o których mowa w §5 i §6, działając w granicach kompetencji, które zostały mu powierzone jako Instytucji Zarządzającej dla programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027, a w pozostałych sprawach w granicach kompetencji organu wykonawczego Samorządu Województwa, wynikających z odpowiednich przepisów prawa.
  - b) Partnerstwo podejmuje uzgodnienia działając w granicach kompetencji wynikających z właściwych dla niego przepisów prawa a także dalszych wspólnych uzgodnień, poczynionych przez podmioty identyfikujące się z Lubuskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

2. Strony postanawiają, że każdy podmiot prowadzący działalność identyfikującą się z obszarem kluczowym danej specjalizacji, o których mowa w §3 i §4, a także działaniami służącymi jej rozwojowi, może przystąpić do Porozumienia pod warunkami opisanymi w ust.3.
3. Przystąpienie do Porozumienia dla nowych podmiotów po dacie podpisania niniejszego Porozumienia jest możliwe i następuje poprzez złożenie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego Departamentu Rozwoju i Innowacji podpisanej Deklaracji przystąpienia do Porozumienia. Wzór Deklaracji stanowi **załącznik nr 2** do niniejszego Porozumienia. Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego Departament Rozwoju i Innowacji przekazuje Deklaracje przystąpienia do Porozumienia Liderowi Partnerstwa. Ten w drodze analizy Deklaracji, w tym jej zgodności z celami Partnerstwa w terminie 14 dni od jej otrzymania formułuje rekomendację w zakresie przyjęcia podmiotu do Partnerstwa i przekazuje ją wraz z uzasadnieniem do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego Departament Rozwoju i Innowacji.
4. Nieprzekazanie rekomendacji w terminie określonym w ust. 3 oznacza rekomendację pozytywną.
5. Decyzję w zakresie przyjęcia nowych członków Partnerstwa podejmuje Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego Departament Rozwoju i Innowacji biorąc pod uwagę rekomendację otrzymaną od Partnerstwa. O decyzji w zakresie przyjęcia lub odmowy przyjęcia nowych członków Partnerstwa, Lider Partnerstwa informowany będzie przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego Departament Rozwoju i Innowacji.
6. Lista członków Partnerstwa, zwanych dalej Partnerami na dzień podpisania Porozumienia stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego Porozumienia. Zmiana załącznika nie stanowi zmiany treści Porozumienia.

§3

Cel główny oraz cele szczegółowe obszaru kluczowego w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji

1. Głównym celem obszaru kluczowego pn. **Industry4Future Lubuska Inicjatywa Klastrowa** w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji w obszarze **Innowacyjny przemysł** jest wykorzystanie endogenicznych zasobów w celu budowy w województwie lubuskim przemysłu 4.0.
2. Cel główny zostanie zrealizowany poprzez następujące cele szczegółowe:
  - 1) Systemy samouczące się wykorzystujące sztuczną inteligencję,
  - 2) Cyfrowe odwzorowywanie procesów przemysłowych (digital twin),
  - 3) Wysokojakościowe prototypowanie maszyn,
  - 4) Badania optometryczne przy wykorzystaniu technologii Eye Tracking,
  - 5) Opracowywanie innowacyjnych technologii dla elektromobilności,
  - 6) Smart factory w produkcji elektroniki,
  - 7) Collaborative robot w przestrzeni przemysłu spożywczego,
  - 8) Produkcja wibroprasowana elementów betonowych z wykorzystaniem drobnoziarnistych surowców mineralnych,
  - 9) Poliuretanowa powłoka ochronna o zwiększonej odporności z właściwościami antystatycznymi z dodatkiem nanorurek grafenowych,
  - 10) Technologie turbin wodnych Kaplana,

- 11) Efektywność energetyczna budynku przy jednoczesnym zmniejszeniu śladu węglowego i zwiększeniu udziału materiałów z recyklingu,
- 12) Wydłużenie czasu życia produktu, dzięki wykorzystaniu innowacyjnych technologii w branży drzewnej,
- 13) Opracowanie nisko emisyjnej technologii masowej produkcji innowacyjnych części samochodowych dostarczanych w globalnym łańcuchu dostawców samochodów elektrycznych
- 14) Autonomiczne łączenie urządzeń w celu bezpośredniej komunikacji,
- 15) Multifunkcyjne platformy dla branży e-commerce,
- 16) Zastosowanie wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości w środowisku przemysłowym,
- 17) Przemysł AR oraz metaświat w turystyce,
- 18) Przetwarzanie złożonych baz danych,
- 19) Inteligentne monitorowanie jakości usług transportowych,
- 20) Wykorzystanie technologii big data i artificial intelligence w optymalizacji procesów biznesowych,
- 21) Dekarbonizacja gospodarki,
- 22) Efektywne zarządzanie energią w przedsiębiorstwie uwzględniające dobór źródeł zasilania,
- 23) Zintegrowane systemy transportowe przeciwdziałające zmianom klimatu,
- 24) Deinstytucjonalizacja decyzji,
- 25) Wykorzystywanie intuicji menedżerskiej do doskonalenia prognozowania rozwoju firm,
- 26) Tworzenie usług klastrów przemysłowych,
- 27) Rozwój warunków służących włączeniu społecznemu osób ze specyficznymi potrzebami,
- 28) Organizacja sieci hackathon'ów,
- 29) Projekty wspierające obszary kluczowe (m.in. Corporate Governance Manager & Business Presenter),
- 30) Lubuskie Centrum Przemysłu 4.0,
- 31) Sieć Innowacyjnych Startupów „STARTUP HUB”,
- 32) New Smart City – Nowa Sól modelowe miasto smart,
- 33) Centrum Liderów Biznesu,
- 34) Small business – wsparcie zakładania mikrofirm,
- 35) Bon na innowacje,
- 36) Fundusz Pożyczkowy dla innowacji,
- 37) Wirtualna przestrzeń przemysłów kreatywnych,
- 38) Sieciowanie lubuskich firm w celu wykorzystania endogenicznych zasobów budujących Przemysł 4.0

§4

Obszar kluczowy w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji

1. Zakres przedmiotowy obszaru kluczowego pn. **Industry4Future Lubuska Inicjatywa Klastrowa** w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji w obszarze: **Innowacyjny przemysł** zdefiniowano w szczególności przez pryzmat kluczowych segmentów rynku, które leżą w obszarze zainteresowania podmiotów prowadzących działalność związaną z przedmiotem specjalizacji oraz problemów, w szczególności technologicznych, koniecznych do rozwiązania w związku z wprowadzaniem na te rynki nowych bądź udoskonalonych produktów lub usług. Zakres ten jest następujący:

- 1) Przemysł 4.0 m.in.: robotyka, automatyka, druk addytywny, optometryka, automotive, branża wydobywcza,
- 2) Zielona Gospodarka m.in.: gospodarka obiegu zamkniętego, nanopowłoki, energetyka odnawialna, budownictwo pasywne, gospodarka energooszczędna,
- 3) ICT m.in.: Internet rzeczy, cyberbezpieczeństwo, rozszerzona rzeczywistość, big data, artificial intelligence,
- 4) SMART CITY m.in.: elektromobilność, inteligentny transport, demokracja deliberacyjna, włączenie społeczne wszystkich interesariuszy,
- 5) Zadania Przedsięwzięcia horyzontalne, w tym:
  - (1) Lubuskie Centrum Przemysłu 4.0
  - (2) Sieć Innowacyjnych Startupów „STARTUP HUB”
  - (3) New Smart City – Nowa Sól modelowe miasto smart
  - (4) Centrum Liderów Biznesu
  - (5) Small business – wsparcie zakładania mikrofirm
  - (6) Bon na innowacje
  - (7) Fundusz Pożyczkowy dla innowacji
  - (8) Wirtualna przestrzeń przemysłów kreatywnych
  - (9) Sieciowanie lubuskich firm w celu wykorzystania endogenicznych zasobów budujących Przemysł 4.0
2. Obszary kluczowe w ramach Lubuskiej Inteligentnej Specjalizacji, o których mowa w ust.1, będą stanowić podstawę do zastosowania preferencji w kryteriach wyboru projektów, w przypadku przyjęcia przez Komitet Monitorujący program Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 kryteriów wyboru, określających takie preferencje.
3. Obszary kluczowe w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji będą również stanowić podstawę do sformułowania zagadnień badawczych, które w dalszej kolejności będą zgłaszane przez Województwo Lubuskie do listy rocznych planów działań poszczególnych programów ramowych jak np. Horyzont Europa, INTERREG, COSME, LIFE czy innych programów bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską.

§5

Przedsięwzięcia horyzontalne

1. Przedsięwzięcia horyzontalne rozumiane są jako projekty lub grupy projektów, które oprócz ogólnych warunków i kryteriów wyboru projektów do dofinansowania w ramach określonych źródeł finansowania, spełniają następujące warunki dodatkowe:
  - a) Cechują się istotnym oddziaływaniem gospodarczym i leżą w długofalowym interesie znaczącej liczby partnerów aktywnych w obszarze Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji, przede wszystkim z punktu widzenia przyszłych możliwości rozwoju obszarów kluczowych

o których mowa w §4 ust.1;

- b) Wynikają z uzgodnionej przez Partnerstwo analizy potencjałów i barier rozwoju w obszarze Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji ze szczególnym uwzględnieniem obszarów kluczowych;
  - c) Jasno definiują cele i oczekiwane efekty, mają poparcie Partnerstwa;
  - d) Angażują w ich przygotowanie lub realizację, co do zasady więcej niż jeden podmiot (przyjmując, że im większa liczba zaangażowanych podmiotów, tym silniejszy dowód na „horyzontalność” projektu), zapewniając w maksymalnym możliwym stopniu udział środków prywatnych.
2. Uzgodnione przez Strony przedsięwzięcia horyzontalne, spełniające wymogi o których mowa w ust.1, będą stanowić podstawę do zastosowania preferencji w kryteriach wyboru projektów, w przypadku przyjęcia przez Komitet Monitorujący program Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 kryteriów wyboru, określających takie preferencje.
  3. Warunkiem przyznania dodatkowych punktów dla przedsięwzięć horyzontalnych w ramach procedury oceny i wyboru projektów do dofinansowania w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 jest przedłożenie odpowiedniego projektu lub projektów w kształcie zgodnym z uzgodnionym przez Strony opisem kluczowych parametrów przedsięwzięcia. Wzór opisu kluczowych parametrów przedsięwzięcia horyzontalnego stanowi **załącznik nr 3** do niniejszego Porozumienia.
  4. Uzgodnione w ramach niniejszego Porozumienia przedsięwzięcia horyzontalne, kwalifikujące się do dofinansowania z poziomu krajowego, będą wspierane przez Województwo poprzez lobbowanie i negocjowanie ze stroną rządową w trybie uzgadniania priorytetów regionalnych na poziomie centralnym.
  5. Województwo będzie wspierało, w granicach swoich kompetencji, przedsięwzięcia horyzontalne uzgodnione w ramach niniejszego Porozumienia, kwalifikujące się do dofinansowania na poziomie Unii Europejskiej, w szczególności w ramach programu Horyzont Europa.
  6. Partnerstwo wyraża intencję współdziałania przy przygotowaniu i realizacji projektów horyzontalnych, o których mowa w ust.1.
  7. Z zastrzeżeniem ust.8 Partnerstwo deklaruje wolę przygotowania i uzgodnienia przedsięwzięć horyzontalnych, w tym także aktualizację przedsięwzięć horyzontalnych przyjętych w ramach niniejszego Porozumienia m.in. w następujących obszarach tematycznych:
    - a) infrastruktura badawczo-rozwojowa (w tym e-infrastruktura);
    - b) infrastruktura kształcenia o profilu praktycznym;
    - c) przygotowanie programów kształcenia na poziomie wyższym;
    - d) edukacja;
    - e) finansowanie zwrotne seed i venture capital;
    - f) smart money;
    - g) smart city;
    - h) projekty grantowe.

8. Strony deklaruja, że prace prowadzące do przygotowania i uzgodnienia kolejnych przedsięwzięć horyzontalnych realizowane będą systematycznie w trybie roboczym z udziałem przedstawicieli interesariuszy poszczególnych przedsięwzięć oraz przedstawicieli Województwa poprzez aktywne działanie w ramach Lubuskiego Forum Innowacji. Uzgodnione przedsięwzięcia horyzontalne będą stanowić integralną część Porozumienia, jako załączniki do niego. Wprowadzanie kolejnych przedsięwzięć horyzontalnych do Porozumienia następować będzie w trybie właściwym dla jego rewizji, określonym w §11.

§6

Deklaracje Stron w zakresie współpracy w innych obszarach tematycznych

1. Strony uznają za właściwe nawiązanie systematycznej współpracy przy kształtowaniu kierunków interwencji Samorządu Województwa realizowanych w latach 2021-2027 za pośrednictwem przedsięwzięcia *Invest In Lubuskie (Lubuskie Centrum Obsługi Inwestora)*, w celu zwiększenia potencjału Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji poprzez przyciąganie i lokowanie w województwie lubuskim inwestycji wzmacniających kluczowe dla niej przewagi konkurencyjne w tym także odpowiednich reinwestycji.
2. Strony uznają za właściwe nawiązanie systematycznej współpracy przy planowaniu i wdrażaniu działań, które w latach 2021-2027 będą realizowane przez Samorząd Województwa za pośrednictwem przedsięwzięć na rzecz promocji regionu i umiędzynarodowienia MŚP, W szczególności, podmioty reprezentujące Partnerstwo deklaruja przedstawienie propozycji działań, uwzględniając preferowane instrumenty promocyjne oraz kierunki geograficzne, które mogłyby istotnie wzmocnić potencjał eksportowy Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji. Samorząd Województwa poinformuje Partnerstwo o uwzględnieniu lub nieuwzględnieniu propozycji.
3. Strony uznają za celowe nawiązanie ściślejszej i systematycznej współpracy przy wdrażaniu działań na rzecz modernizacji systemu kształcenia branżowego na poziomie ponadpodstawowym, które w latach 2021-2027 będą realizowane w województwie lubuskim.

§7

Zasady współpracy na rzecz obszarów kluczowych Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji

1. W celu systematycznego współdziałania na rzecz rozwoju Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji, jak również na potrzeby efektywnej współpracy z Województwem przy wdrażaniu niniejszego Porozumienia, w ramach Lubuskiego Forum Innowacji powołuje się Zespół Roboczy ds. Partnerstw i Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji, która będzie działała przy Forum, zwany dalej „Zespołem LIS” (zgodnie z §5 Regulaminu Lubuskiego Forum Innowacji).
2. Zespół LIS reprezentuje wszystkie Partnerstwa, które zostały wybrane w konkursie na obszary kluczowe Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji. Powołanie Zespołu Roboczego ds. Partnerstw i Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji oraz określenie jego zadań następuje uchwałą Forum, zwykłą większością głosów.
3. Do kompetencji Zespołu LIS należy m.in. dokonanie w uzgodnieniu z Województwem Lubuskim

zmian niniejszego Porozumienia, w tym włączania do Porozumienia przedsięwzięć horyzontalnych.

§8

Status i funkcje Porozumienia oraz charakter zobowiązań Stron

1. Niniejsze Porozumienie ma charakter intencyjny i wyraża zgodną wolę współdziałania Stron.
2. Zobowiązania wynikające z niniejszego Porozumienia po stronie Województwa Lubuskiego nie są tożsame z decyzją o udzieleniu dofinansowania projektom, które będą ubiegały się o dofinansowanie w oparciu o niniejsze Porozumienie, a po stronie podmiotów tworzących Partnerstwo nie są tożsame ze zobowiązaniem do złożenia wniosku aplikacyjnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027, bądź innych programów lub źródeł finansowych w odniesieniu do tych projektów, ani też nie mogą być odczytywane jako zobowiązanie do ponoszenia jakichkolwiek obciążeń finansowych przez Partnerstwo.

§9

Klauzule zabezpieczające

1. Niniejsze Porozumienie zawierane jest z zastrzeżeniem nadrzędności zasad, procedur i wymogów wynikających z programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 oraz dokumentów określających jego system realizacji, jak również dokumentów odnoszących się do innych źródeł finansowania, nad jego postanowieniami.
2. Realizacja wszelkich ustaleń wynikających z niniejszego Porozumienia będzie warunkowana ich zgodnością z aktualnym kształtem programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 oraz innych źródeł finansowania, jak również dokumentów szczegółowych, określających ich systemy realizacji.
3. Strony będą podejmować systematyczne działania, włącznie z rewizją niniejszego Porozumienia, mające na celu zapewnienie jego zgodności z dokumentami, o których mowa w ust. 2.
4. Wszystkie przedsięwzięcia horyzontalne wypracowane w oparciu o niniejsze Porozumienie będą musiały spełnić kryteria formalne oraz merytoryczne związane z danym źródłem finansowania.

§10

Monitoring

Podmioty zawierające Porozumienie deklarują wolę współpracy w pozyskiwaniu informacji i danych niezbędnych do monitorowania stanu rozwoju obszarów kluczowych w ramach Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji, w tym wolę wypełniania i udostępniania kwestionariuszy ankiet monitorujących i ewaluacyjnych. System monitoringu obejmuje następujące narzędzia:

- a) analizę statystyczną bazującą na danych statystycznych i stanowiącą podstawę oceny zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w regionie i jego otoczeniu, w tym w szczególności benchmarkingu województwa lubuskiego na tle innych regionów kraju i Europy;
- b) analizę realizacji Porozumień na rzecz obszarów kluczowych Lubuskich Inteligentnych

Specjalizacji obejmującą monitorowanie zmian zachodzących w wyniku realizacji działań uzgodnionych w ramach Porozumień oraz wdrażanie postanowień wynikających z Porozumień, w tym w szczególności realizację projektów horyzontalnych;

- c) badanie jakościowe interesariuszy Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji (wywiady indywidualne i grupowe), którego celem jest wykonanie pogłębionego przeglądu i oceny zachodzących zmian.

§11

Rewizja

1. Z wnioskiem o zmianę postanowień Porozumienia może wystąpić każda ze Stron w dowolnym czasie, z zastrzeżeniem, że z wnioskiem o podjęcie negocjacji występuje w imieniu Województwa Lubuskiego - Zarząd Województwa Lubuskiego, a po stronie Partnerstwa – Zespół LIS, o którym mowa w §7.
2. Wniosek o podjęcie negocjacji powinien wskazywać zakres proponowanej rewizji Porozumienia wraz z uzasadnieniem. Zmiany dotyczące Porozumienia jak również decyzje o jego rozwiązaniu będą uzgadniane pomiędzy Województwem a Zespołem LIS, który o zmianach jest zobowiązany poinformować każdego z Partnerów Porozumienia.
3. W szczególności, podjęcia negocjacji prowadzących do rewizji Porozumienia wymagają zmiany polegające na uzupełnieniu go o przedsięwzięcia horyzontalne.

§12

Postanowienia końcowe

1. Porozumienie wchodzi w życie z dniem jego podpisania przez Strony i zostaje zawarte na okres 3 lat od daty jego podpisania.
2. W terminie 6 miesięcy przed upływem okresu obowiązywania niniejszego Porozumienia, Strony dokonają wspólnej oceny dotychczasowej współpracy oraz podejmują decyzję co do przedłużenia okresu obowiązywania Porozumienia.
3. Wszelkie zmiany Porozumienia wymagają formy pisemnej, pod rygorem nieważności.
4. Strony niniejszego Porozumienia zgodnie postanawiają, że oryginał Porozumienia będzie przechowywany w Departamencie Rozwoju i Innowacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego. Dyrektor Departamentu przekaze Sygnatariuszom kopie niniejszego Porozumienia.
5. Każdemu z Sygnatariuszy przysługuje prawo odstąpienia od niniejszego Porozumienia za pisemnym złożeniem stosownego oświadczenia do Departamentu Rozwoju i Innowacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.

Załącznik nr 1 – Lista członków Partnerstwa

Załącznik nr 2 – Wzór deklaracji przystąpienia do Porozumienia na rzecz rozwoju obszarów kluczowych

Lubuskich Inteligentnych Specjalizacji.

Załącznik nr 3 – Wzór opisu kluczowych parametrów przedsięwzięcia horyzontalnego.

Podpisy:

Województwo Lubuskie:

Elżbieta Anna Polak – Marszałek Województwa Lubuskiego

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Elżbieta Anna Polak

**Podmioty identyfikujące się z Inteligentną Specjalizacją Województwa
Lubuskiego:**

Regionalne Centrum Technologii i Wiedzy
"INTERIOR" POLSKA Z O.O.
ul. Dąbrowska 8
67-100 NOWA SÓL